

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

ઉપસર્ગ + પ્રત્યય

Prefix + Suffix • Std 5 Grammar

GSEB ધોરણ ૫ • Word Layer • શબ્દ ની શરૂઆત + અંત

Medium level

35 min

8 Exercises

Std 5

100 marks

નિયમ (The Rule)

ઉપસર્ગ + પ્રત્યય

ઉપસર્ગ (Prefix) એ શબ્દ ની શરૂઆત માં આવતો અંશ છે - અ+સત્ય = અસત્ય. પ્રત્યય (Suffix) એ શબ્દ ના અંતે આવતો અંશ - સુંદર+તા = સુંદરતા. ઉપસર્ગ + પ્રત્યય શબ્દ નો અર્થ બદલે છે કે વિસ્તારે છે.

મુખ્ય મુદ્દો (Key Concept)

શબ્દ ની શરૂઆત + અંત

ઉદાહરણો (Examples) - 5 Cases

1 અ + સત્ય = અસત્ય

→ ઉપસર્ગ "અ" = નહીં

2 સુ + પુત્ર = સુપુત્ર

→ ઉપસર્ગ "સુ" = સારો

3 દુ + ષ્કૃત્ય = દુષ્કૃત્ય

→ ઉપસર્ગ "દુ" = ખરાબ

4 સુંદર + તા = સુંદરતા

→ પ્રત્યય "તા" = ગુણ

5 કલા + કાર = કલાકાર

→ પ્રત્યય "કાર" = કરનાર

Pattern Recognition

આ ઉદાહરણો માં શબ્દ ની શરૂઆત + અંત નો pattern જુઓ. દરેક case માં શું common છે? Practice કરી ને identify કરવાનું શીખો.

યાદ રાખવા જેવું (Remember)

આ વ્યાકરણ ના નિયમ ને રોજ 3 વખત વાંચો. ઉદાહરણો સાથે જોડી રાખો. દરરોજ ની writing માં apply કરો.

1 ઓળખો (Identify) 5 marks • 4 min

નીચે દિ ગયેલા શબ્દો નો પ્રકાર/category ઓળખો:

1. અસત્ય _____
2. સુપુત્ર _____
3. કલાકાર _____
4. બુદ્ધિશાળી _____
5. અસત્ય _____

2 પ્રકાર બતાવો (Classify) 5 marks • 4 min

આ શબ્દો કયા પ્રકાર ના છે?

1. અ + ___ = અસત્ય _____
2. સુ + ___ = સુપુત્ર _____
3. સુંદર + ___ = સુંદરતા _____
4. કલા + ___ = કલાકાર _____
5. બુદ્ધિ + ___ = બુદ્ધિશાળી _____

3 ખાલી જગ્યા (Fill Blanks) 5 marks • 4 min

યોગ્ય શબ્દ થી ખાલી જગ્યા પૂરો:

1. _____ (ઉપસર્ગ "અ" = નહીં)
2. _____ (ઉપસર્ગ "સુ" = સારો)
3. _____ (ઉપસર્ગ "દુ" = ખરાબ)
4. _____ (પ્રત્યય "તા" = ગુણ)
5. _____ (પ્રત્યય "કાર" = કરનાર)

4 પ્રયોગ કરો (Apply) 5 marks • 5 min

નીચે દિ ગયેલા concept (શબ્દ ની શરૂઆત + અંત) નો ઉપયોગ કરી ને 3 વાક્ય બનાવો:

---

5 MCQ - Multiple Choice 5 marks • 4 min**Q1. "અસત્ય" માં ઉપસર્ગ?**

- (a) સ (b) ત
(c) અ (d) ય

Q2. "સુંદરતા" માં પ્રત્યય?

- (a) સુ (b) દ
(c) ર (d) તા

Q3. "સુપુત્ર" નો અર્થ?

- (a) સારો પુત્ર (b) ખરાબ પુત્ર
(c) મોટો પુત્ર (d) નાનો પુત્ર

Q4. પ્રત્યય ક્યાં આવે?

- (a) પ્રારંભ (b) મધ્ય
(c) અંત (d) કોઈ પણ

Q5. "કાર" પ્રત્યય નો અર્થ?

- (a) કરનાર (b) જનાર
(c) આવનાર (d) ખાનાર

6 જોડી (Match) 5 marks • 3 min**Gujarati Word**

1. અ + સત્ય

2. સુ + પુત્ર

3. કલા + કાર

4. બુદ્ધિ + શાળી

5. આનંદ + મય

Type/Category

A. આનંદમય

B. બુદ્ધિશાળી

C. કલાકાર

D. સુપુત્ર

E. અસત્ય

7 સાચું/ખોટું (True/False) 5 marks • 3 min

1. "અ + સત્ય = અસત્ય" - ઉપસર્ગ "અ" = નહીં T F
2. "સુ + પુત્ર = સુપુત્ર" - ઉપસર્ગ "સુ" = સારો T F
3. "દુ + ષ્કૃત્ય = દુષ્કૃત્ય" - ઉપસર્ગ "દુ" = ખરાબ T F
4. "સુંદર + તા = સુંદરતા" - પ્રત્યય "તા" = ગુણ T F
5. "કલા + કાર = કલાકાર" - પ્રત્યય "કાર" = કરનાર T F

8 પ્રયોગ (Application) 5 marks • 5 min

આ topic (ઉપસર્ગ + પ્રત્યય) નો ઉપયોગ કરી ને એક ફકરો લખો:

શું તમે જાણો છો? (Did You Know?)

- ! આ વ્યાકરણ નો concept (શબ્દ ની શરૂઆત + અંત) સંસ્કૃત આધારિત છે.
- ! આ rule દરરોજ ની વાતચીત માં વપરાય - સહજ ભાષા!
- ! આ topic Std 6+ માં વધારે વિગતે આવશે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes)

✗ ઉપસર્ગ-પ્રત્યય ગૂંચવાય	✓ ઉપસર્ગ આગળ, પ્રત્યય પાછળ
✗ "અસત્ય" માં "અ" ઓળખવી	✓ ઉપસર્ગ "અ" = નહીં
✗ પ્રત્યય થી અર્થ ન બદલાય	✓ પ્રત્યય થી અર્થ ઊભો થાય

Cross-Curricular Connections

- > **English:** Pre-/Un-/Dis- (prefixes); -ness/-ity (suffixes)
- > **Vocabulary:** નવા શબ્દો બનાવવા
- > **Writing:** નિબંધ માં વાપરવા

Bonus Challenge (+5 marks)

આ વ્યાકરણ નો ઉપયોગ કરી ને એક નાની વાર્તા લખો (૫-૭ વાક્ય). દરેક વાક્ય માં આ rule વાપરો.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** "સત્ય" થી "અસત્ય" - એક અક્ષર નો જાદુ!
- Q2.** આ વ્યાકરણ રોજિંદા જીવનમાં ક્યાં વપરાય?
- Q3.** આ rule તમે ક્યા ઉદાહરણ માં વાપર્યું?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** આ topic વિશે ૧ chart બનાવો - rule + examples
- P2:** આ વ્યાકરણ ના ૧૦ examples એક notebook માં લખો
- P3:** આ rule વાપરી ને એક નિબંધ લખો

Reading Recommendations

NCERT Std 5 Gujarati Grammar textbook

"ઉપસર્ગ + પ્રત્યય" પર online videos જુઓ

balgujarati.com/std5/grammar/

Self-Evaluation Rubric

Criteria	Excellent (4)	Good (3)	Avg (2)	Need Practice (1)
Rule Understanding	☐	☐	☐	☐
Identifying Examples	☐	☐	☐	☐
Application Skills	☐	☐	☐	☐
Writing Practice	☐	☐	☐	☐

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises

Exercise 1 - Identify (5 marks):

1. અસત્ય → ઉપસર્ગ "અ"
2. સુપુત્ર → ઉપસર્ગ "સુ"
3. કલાકાર → પ્રત્યય "કાર"
4. બુદ્ધિશાળી → પ્રત્યય "શાળી"
5. અસત્ય → ઉપસર્ગ "અ"

Exercise 2 - Classify (5 marks):

1. અ + ___ = અસત્ય → સત્ય
2. સુ + ___ = સુપુત્ર → પુત્ર
3. સુંદર + ___ = સુંદરતા → તા
4. કલા + ___ = કલાકાર → કાર
5. બુદ્ધિ + ___ = બુદ્ધિશાળી → શાળી

Exercise 3 - Fill (5 marks):

1. અ + સત્ય = અસત્ય
2. સુ + પુત્ર = સુપુત્ર
3. દુ + ષ્ટ્ય = દુષ્ટ્ય
4. સુંદર + તા = સુંદરતા
5. કલા + કાર = કલાકાર

Exercise 4 - Apply (5 marks):

(Personal - apply rule correctly)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (c) અ
2. Q2 → (d) તા
3. Q3 → (a) સારો પુત્ર
4. Q4 → (c) અંત
5. Q5 → (a) કરનાર

Exercise 6 - Match (5 marks):

1. 1 → E (અસત્ય)
2. 2 → D (સુપુત્ર)
3. 3 → C (કલાકાર)
4. 4 → B (બુદ્ધિશાળી)
5. 5 → A (આનંદમય)

Exercise 7 - T/F (5 marks):

1. True
2. True
3. True
4. True
5. True

Exercise 8 - Application (5 marks):

(Personal - paragraph applying rule)

Total: 40 marks + Bonus 5 = 45 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- નિયમ ૩ વખત મોટેથી વાંચો - અવાજ થી યાદ રહે
- દરેક ઉદાહરણ ને નોટબુક માં લખો - હાથ થી યાદ રહે
- Pattern સમજો - ભૂલ ઓછી થાય
- દરરોજ ૫ નવા examples બનાવો - practice વધે

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક ને rule ની practice કરાવો - daily ૧૦ મિનિટ
- આ topic (શબ્દ ની શરૂઆત + અંત) રોજિંદા વાક્યો માં દર્શાવો
- ભૂલો ધીરજ થી સુધારો - ગુસ્સો ન કરો
- Examples બાળક ની ઉંમર પ્રમાણે વધારતા જાઓ

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

_____

(Student Name)

has successfully completed

ઉપસર્ગ + પ્રત્યય (Prefix + Suffix)

Std 5 Grammar - Word Layer • GSEB Aligned

_____

Parent / Guardian

_____

Teacher / Date